

RASEINIŲ RAJONO IŠNYKĘ IR NYKSTANTYS KAIMAI. 2019 M.

Nuo neatmenamų laikų žmonės savo gyvenamai vietai suteikdavo pavadinimus. Daugiausia tokių vietovardžių kilo nuo greta buvusių vandens telkinių – upių, ežerų, pelkių. Neretai kaimui pavadinimą padiktuodavo jame gyvenę žmonės – taip sakant, kaimas vadintas pagal jo gyventojų pravardes ar pavardes. Gausėjant gyvenviečių tinklui daugėjo ir kaimų pavadinimų, tačiau atėjo metas, kai tų pavadinimų Lietuvos žemėlapyje pradėjo mažėti. XX a. VII-VIII dešimtmečiais vykdyta aktyvi melioracija ir gyventojų priverstinis kėlimas į kolūkinės „grupinės“ gyvenvietes sunaikino daugybę kaimų, išrovė sodus, užpylė šulinius ir tik vienas kitas laukuose rymantis vienišas ažuolas mena kažkada čia virusį gyvenimą. Melioracijos epocha jau nuėjo į praeitį, tačiau kaimų dėl to nepadaugėjo – dėl blogėjančios demografinės situacijos kaime gyventojų ir toliau mažėja, kartais iš tėvų ar senelių paveldėtos sodybos tampa vasarvietėmis, kuriose pastovių gyventojų nebėra.

Su kaimais išnykstantys vietovardžiai yra svarbi mūsų nematerialaus paveldo dalis ir šiam paveldui aktualizuoti LR Seimas 2019 m. paskelbė Vietovardžių metais, Vyriausybė patvirtino Kultūros ministerijos pateiktą Vietovardžių metų minėjimo 2019 metais planą <https://lrkm.lrv.lt/lt/naujienos/2019-ieji-bus-pazymimi-kaip-vietovardziu-metai>.

Raseinių rajonas sovietmečiu pasižymėjo aktyvia melioracine ir kaimų nukeldinimo veikla todėl mūsų kraštas labai nukentėjo – prarasta daug kaimų ir jų vietovardžių. Gaila, bet dėl gyventojų migracijos ir senėjimo šis procesas nesustojė. Siekiant bent iš dalies išsaugoti išnykusių kaimų atminimą, nelaukiant kol jų sąrašą papildys nauji vietovardžiai Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešosios bibliotekos darbuotojai ėmėsi iniciatyvos užfiksuoti dalį informacijos apie išnykusius ar dar nykstančius kaimus. Vietovardžių metams skirtas šis elektroninis išteklius, kuriame bandėme susisteminti bent dalį žinių apie tokius kaimus. Aišku, tai tik ledkalnio viršūnė ir darba reikės tęsti, pildyti, tobulinti. Informaciją apie išnykusius ir nykstančius kaimus rinko Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešosios bibliotekos filialų darbuotojos:

Berteškių - bibliotekininkė Roma Toleikienė;
Betygalos - vyr. bibliotekininkė Regina Musteikienė;
Butkiškės - bibliotekininkė Vilma Augustinavičienė;
Girkalnio - vyresn. bibliotekininkė Virginija Šileikienė;
Gruzdiškės - vyresn. bibliotekininkė Laimutė Babenskienė
Ilgižių - vyresn. bibliotekininkė Birutė Leskauskienė;
Kalnujų - vyresn. bibliotekininkė Daiva Myniotienė;
Katauskių - vyresn. bibliotekininkė Danutė Eruksonienė;
Kaulakių - vyresn. bibliotekininkė Zita Gedminienė;
Milašaičių - vyresn. bibliotekininkė Violeta Jariliniene;
Nemakščių - vyresn. bibliotekininkė Aušra Užmedzkienė;
Paliepių - bibliotekininkė Nijolė Staškevičienė;
Pašaltuonio - vyresn. bibliotekininkė Lina Zorubienė;
Pramedžiavos - bibliotekininkė Donata Vaivadienė;
Pryšmančių - vyresn. bibliotekininkė Nijolė Salemonavičienė;
Sujainių - vyresn. bibliotekininkė Danelija Laurinavičiūtė;
Šiluvos - vyresn. bibliotekininkė Neringa Aleksandravičiūtė;
Užkalnių - vyresn. bibliotekininkė Janina Volfienė;
Verėduvos - vyresn. bibliotekininkė Erika Andzelytė;
Viduklės - vyresn. bibliotekininkė Janina Gečaitė;
Vosiliškio - vyresn. bibliotekininkė Daina Tendziagolskienė;
Žaiginio - vyr. bibliotekininkė Jolanta Žukauskienė.

Taip pat nuoširdžiai dėkojame Ariogalos kaimiškosios seniūnijos seniūno pavaduotojui Kazimierui Klimui.

Gautą informaciją susisteminti teko man, Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavo ir kraštotyros skyriaus vyr. bibliotekininkui Jonui Brigiui.

Akmenė – 2019 m. kaime gyvena viena šeima.

Antapusiniai – 2019 m. yra viena sodyba ir deklaruoti du žmonės.

Apusiniai – 2019 m. kaime yra vienas ūkis, gyvena šeši žmonės.

Aukštlaukis – 2019 m. likusios dvi sodybos.

Aukštuoliai – kaimas 3 km nuo Vosiliškio. 2019 m. yra dvi šeimos (šeši žmonės).

Aukštuoliukai – kaimas prie kelio Raseiniai–Grinkiškis. 2019 m. gyveno trys šeimos, šeši gyventojai.

Bagamolai - kaimas kažkada klestėjęs, dabar jau faktiškai neegzistuoja – likę tik laukai. Nors kažkada tame kaime buvo ir kalvė, kurioje darbavosi Marcinkus. Šešuvies upė greičiausiai skyrė Bagamolų ir Jūkainių kaimus, nors kai kurie gyventojai dar ir dabar yra registruoti Bagamolų kaime, nors gyvena kitoje upės pusėje, kuri turėtų priklausyti Jūkainių kaimui. Kažkada čia buvo Bagamolų pradinė mokykla. Namas buvo dviem galais, kurio viename gale gyveno žmonės, o kitame dideliame kambaryje išsitemo keturios klasės, kurias mokė viena mokytoja. Pavasarį Šešuvis išsiliedavo iš krantų ir vaikams būdavo laimė, kai apsemdavo lieptą ir nereikėdavo eiti į mokyklą, nes tik toks susisiekimas buvo. Tiesa, už kokio kilometro ar dviejų buvo tiltas, bet negi vaikai eis per tiltą, kai gali praleisti pamokas. Buvo ir tarybinio ūkio skyrius, ir brigadininkas gyveno. Yra išlikusi ferma, kurią buvo įsigijęs ūkininkas. Tiesa, daržinė jau beveik visiškai (o dabar gal jau ir visai) sugriuvo, tačiau ferma dar išlikusi. Kitų pastatų – nei kalvės, nei mokyklos nebėra.

Bakaičiai – jau nykstantis kaimas už 3 km į šiaurės rytus nuo Girkalnio miestelio. Dauguma gyventojų įsikėlė gyventi kitur. Bakaičiuose kolūkių egzistavimo laikotarpiu buvo dvi karvidės, daržinė. Šiuo metu kaime yra UAB Girkalnio kiaulių kompleksas. 2001 m. kaime buvo 16, 2019 m. - 15 gyventojų.

Baraičiai – 1902 m. kaime buvo 70, 1923 m. – 107, 1959 m. – 78, 1970 m. – 55, 1979 m. – 38 gyventojai. Baraičių kaime gyveno Bužinskiai, Sankauskas, Armonas, Vaičas, Gružinskiai, Danguotis, Vainauskienė, Miniotai, Zdaniai, Korzonas. Pastarasis buvo pasidaręs medinį dviratį, juo važinėdavo. Jo sūnūs konstruodavo radijo imtuvus, kai kada leisdavo pasiklausyti žinių, ausines uždėdavo, o vienas ten kažką kaip su adata badydavo, bangas gaudydavo, čia kaip siųstuvus buvo. (Juozo Marino prisiminimus užrašė Danutė Naujokienė)

Šiuo metu Baraičių kaime gyventojų nėra. Kaimo pavadinimas įamžintas KB „Gruzdžiškė“ medžio skulptūroje.

Bardiškiai – 2019 m. yra dvi sodybos, trys gyventojai.

Barsukynė – Barsukynės kaimas yra už Trankinių, važiuojant Ažytėnų link. Sovietmečio laikais kaimas buvo pavadintas „Pagiriu“. Dabar likusios 7 sodybos, iš kurių į tris atvažiuoja

mieste gyvenantys šeiminkai, vienoje nuolat gyvenama. Kitos sodybos, mirus jų šeiminkams, liko apleistos, negyvenamos.

Anksčiau kaime gyveno šeimos:

1. Juozas Blėdis su žmona, turėjo 2 vaikus. Juozas liko vienintelis kaimo nuolatinis gyventojas.

2. Netoli jo gyveno Brazauskai, turėjo 4 vaikus.

3. Legavičiai – užaugino 5 vaikus.

4. Mašiotai – 5 vaikai užauginti.

5. Sirutavičiai Roma ir Antanas – 3 vaikai (sūnus ir dvi mergaitės).

6. Rimkiai – šeimoje buvo 4 vaikai.

7. Bakanauskai – užaugino 3 vaikus.

8. Bačkynė. Sovietiniais laikais buvo ūkio kontora.

Dar buvo sodybos, kuriose gyveno Čiulkevičiai, Blėdžiai, Maslauskai, Ambrazai, Leškai, Kūryla, Danieliai.

Algio Legavičiaus (gim. 1958 m. Barsukynės kaime) pasakojimą 2019 m. užrašė Vosiliškio filialo vyresn. bibliotekininkė Daina Tendziagolskienė

Bartkiškės – 2019 m. yra aštuoni gyventojai.

Belazariškis – kaimas 1 km nuo Vosiliškio. 2019 m. yra viena šeima (keturi gyventojai).

Bernotai – kaimas Dubysos regioniniame parke. 2019 m. gyvena viena šeima (šeši gyventojai).

Beržanai – 2019 m. yra viena sodyba, vienas gyventojas.

Bogušaičiai – 2019 m. yra tik vienas gyventojas.

Bogušiukai - 5 km nuo Kaulakių. 2019 m. gyventojų nėra.

Breckiai - 4 km nuo Žaiginio. 2019 m. gyvena dvi šeimos (šeši gyventojai).

Burbiškiai – kaimas už 8 km nuo Žaiginio. 2019 m. yra 11 gyventojų.

Burgaičiai – apie Burgaičių kaimą pasakoja Eugenijus Jasiulis. Anot pono Eugenijaus, „Burgaičių kaimas, kiek man žinoma iš mano amžinatėlis mamos pasakojimų, mūsų sodyba priklausė Naukaimio kaimui. Dar Miliaus sodyba priklauso šiam kaimui. Iki 1990 m. lapkričio mėnesio šioje sodyboje gyveno Antanina Vizgirdienė kuri buvo pensijinio amžiaus. Kiek žinau iki pensijos dirbo „Tarybinio kelio“ kolūkyje melžėja. Tuo metu buvo pasiligojusi, pardavusi sodybą išsikėlė pas seserį į netoliese esantį kaimą Anžilius. Nusipirkome sodybą su labai senu namu. Namas buvo statytas daugiau kaip prieš 100 metų. Man teko jame gyventi iki 1998 m. gruodžio mėnesio, po to nugriovėme. Pradžioje galvojau restauruoti, bet meistriui apžiūrėjus nutarta statyti naują namą, nes anas buvo labai jau supuvęs. Net malkoms netiko, viskas subyrėjo į šipulius.“ Pasak E. Jasiulio, šiandien kaimuose daugiausia gyvena senyvo amžiaus žmonės – juose pasilikę tuometinio kolūkio jaunieji specialistai ir „perspektyvūs“ žemės ūkio inžinieriai. „Pasikeitus ekonominei santvarkai ūkininkais tapo tik vienas kitas, o dauguma taip ir liko kaime be darbo: paseno, prasigėrė ir išmirė“, – aiškino Eugenijus. Žmonės, kurie suteikdavo kaimui pavadinimą, tą darydavo labai atsakingai. Tam tikrų vietovių, laukų, miškų, kelių, upelių, taip pat ir kaimų pavadinimai yra tarsi žemės kalba, žemės atmintis slypi jos varde.

Kitame kaime – puikiai atrodanti sena trobelė. Kas galėjo ją šitaip prižiūrėti ir išlaikyti? Vėliau supranti, jei senas namas atrodo gražiai, tai jį saugo valstybė. Čia gyveno koks nors garsus siuvėjas-tautosakininkas arba žymus rašytojas. Toks kaimas netrukus išvis bus išbraukti iš žemėlapių. Čia ne tik takų į sodybas nebėra. Sunkiai pravažiuojamas ir kelias pro patį kaimą. Pažvelgi į žemėlapi – iš tiesų, toks nelabai reikalingas kelio vingis. Ten likusi tik viena gyvenama sodyba. Kita, dar stovinti, jau aptriušusi, tačiau tikėtina, kad vasaromis čia kažkas kartais apsilanko. Šis „šašas“ ant žemėlapio greitai užgis – neliks nė rando. Viduryje kito kaimo – namas su apsilupusiu tinku, užkaltais langais, aptvertas modernia tvora. Palaidi pikti šunys. Gal čia kažkas greitai gyvens ir klegės vaikų balsai? Duokdie. Vaiduoklius primena kultūros namai, pastatyti arba beveik pastatyti prieš pat okupacinės santvarkos griūtį. Kai juos statė, niekas nenujautė, kad greitai čia nebus kam ateiti. Šie namai tokie dideli, kad tokių ir miestai pavydėtų. O dabar jie netinkami net šarvojimo salėms. Kai mažai gyventojų, tai mažai ir mirčių.

Burgaičių kaimo gyventojų Eugenijaus Jasiulio pasakojimą 2019 m. užrašė Sujainių filialo vyresn. bibliotekininkė Danelija Laurinavičiūtė

Butaičiai - jau išnykęs kaimas.

Butaitai – 2019 m. buvo viena sodyba, du gyventojai.

Cigelė – 1923 m. kaime buvo 11 ūkių, 58 gyventojai. Minimi vietovardžiai, Bebirvytis, Sartė, Ožkakalė, Tošės laukas. Dirvožemis - priemolis kalnuota ir duobėta vieta. Seniau buvo plytų dirbtuvė. 2019 m. kaime gyventojų jau nėra.

Cigelė (Girkalnio seniūnija) - 2019 m. gyventojų jau nėra.

Cigelė (Nemakščių seniūnija) – 2019 m. gyventojų nėra.

Danieliškė - 2019 m. gyventojų jau nėra. Kaimui atminti Tiškai pastatė kryžių.

Dapkaičiai – kaimas 2 km nuo Kaulakių. 2019 m. gyventojų nėra.

Darataičiai – 2019 m. gyventojų nėra.

Daujotai – 2019 m. buvo likusi tik viena sodyba.

Daujotėliai – 2019 m. buvo tik dvi sodybos.

Daumėnai - 2019 m. visiškai tuščias kaimas.

Dautartai – kaimas 2 km nuo Kaulakių. 2019 m. yra viena sodyba (trys gyventojai).

Degsniai – 2019 m. nebėra nei vieno gyventojų, sodybų irgi nebeliko.

Didvėjis - 2019 m. kaime likusios penkios sodybos, nors kažkada kaimas klestėjo. Pamažu kaimas ištuštėjo, žmonės buvo keliami į „grupines“, todėl išliko tik viena kita sodyba, kurių gyventojai nepasidavė valdžios įgeidžiui. Vienoje sodyboje pastaruoju metu gyvena jauna šeima, namas šalia kelio, sodyba gražiai sutvarkyta, prižiūrima. Toliau nuo kelio pamiškėje gyvena senukas netoli 90-ies, kuris irgi niekur nenori keltis iš gimtųjų vietų, nors liko vienas, žmona jau mirusi. Šalia dar išlikusi apleista sodyba, kurioje lyg ir gyvena vienišius. Buvo ir aerodromas, iš

kurio kildavo „kukurūzninkai“ barstydami trąšas. Šiuo metu apleistas, ūkininkai įsirengę jame melžimo aikštelę. Stovi ferma, medinis svirnas ir gyvenamas namas, kuris dar išliko sveikas, nes vienas ūkininkas ten laiko savo pašarus ir, rodos, gyvulius. Toliau už kokio kilometro dar yra dvi sodybos – viena gyvenam, kita ne. Negyvenamoj sodyboj išlikęs dviejų galų namas, daržinė. O šalia nedidelis namukas, kuriame dar gyvena šeima. Vienam name, esančiame šalia kelio, buvo „prisiglaudę“ du jauni žmonės, kuriems trūko socialinių įgūdžių. Vyrui išėjus, mergina tikriausiai bandė kurti ugnį ar kažką panašaus, tačiau kilo gaisras. Gaisrininkai ieškojo moters, nes gavo žinią, kad ten buvo žmogus, tačiau nerado. Po kelių valandų pati „nusikaltėlė“ atsirado. Namas supleškėjo iki pamatų, liko tik sodas ir tvartas. Toliau esančioje sodyboje, šiuo metu negyvenamoje, irgi buvo kilęs gaisras, bet šįkart sudegė tvartas, o gyvenamas namas išliko. Nors irgi langai išdaužyti, greičiausiai ir viskas, kas geresnio buvo viduje – išnešta.

Duobiškės – 2019 m. buvo tik vienas gyventojas.

Dvarviečiai - viensėdis 2 km nuo Kaulakių. 2019 m. gyventojų nėra.

Eglynė - 1923 m. buvo 7 ūkiai, 48 gyventojai. Eglynės kaimas buvo ten, kur dabar Girkalnio kiaulių komplekso pastatai. Tame kaime gyveno 4-5 šeimos. 2019 m. gyventojų nėra.

Fliorencija – kaimas 1 km nuo Kaulakių, prie Luknės tvenkinio. 2019 m. gyveno trys šeimos, penki gyventojai.

Garyšiai – 2019 m. gyventojų nėra.

Gedgaudiškė - 2019 m. gyventojų nėra.

Geidėnai – 2019 m. yra 11 gyventojų.

Gintučiai – kaimas prie Pajojukų. 2019 m. gyventojų nėra.

Girinaičiai – 2019 m. yra tik vienas gyventojas.

Godlaukis II – 2019 m. yra du gyventojai.

Grauzai – kaimas 10 km nuo Vosiliškio. 2019 m. gyventojų nėra.

Grigaičiai - Šiuo metu kaime yra tik viena gyvenama sodyba (2 gyventojai).

Gūrai – 2019 m. visiškai tuščias kaimas.

Gūriškė – kaimas 10 km nuo Kaulakių. 2019 m. gyventojų nėra.

Ižiniškiai – 2019 m. yra devyni gyventojai.

Jonaičiai – kaimas išnykęs, likusios tik fermos, kuriose laikomi raguočiai (ūkininkauja Zdanavičių šeima).

Juodkėnai - 1923 m. kaime buvo 32 ūkiai ir 188 gyventojai. 2018 m. belikę tik 9 gyventojai.

Juodmedžiai – buvęs kaimas yra už Trankinių. Kaimo nebeliko, aplinkui dirbami laukai. Kažkada kaime gyveno keturios šeimos:

Sirtautai. Turėjo 4 vaikus;

Jušakai. Augino 3 vaikus;

Koriznų šeima. Turėjo 5 vaikus – vienas sūnus stojo į vienuolyną, tapo vienuoliu. Gyvųjų nieko nebėra. Sodyba buvo didelė, turėjo 30 ha žemės. Jų namas sudegė, dabar toje vietoje auga tuja;

Rauchai, augino 4 vaikus. Valdė 10 ha žemės, kaime jų ūkis buvo pats mažiausias. Visi vaikai dar gyvi.

Kaime mokyklos nebuvo, vaikai ėjo į Trankinių pradinę mokyklą. Ten mokytojavo Janina Ūsaitė (Žeglaitienė).

Papasakojo Romana Preimantienė, 2019 m. Užrašė Vosiliškio filialo vyresn. bibliotekininkė Daina Tendziagolskienė.

Juškaičiai - jau išnykęs kaimas.

Kairiškės – 2019 m. yra aštuoni gyventojai.

Kaišenai – 2019 m. liko tik viena sodyba, du gyventojai.

Kaišenėliai – 2019 m. nei sodybų, nei gyventojų nebėra.

Kantrimaičiai – 2019 m. gyventojų nėra.

Kantūnai – 2019 m. buvo tik vienas gyventojas.

Kapliai - visiškai tuščias, išnykęs kaimas.

Karakurai - kaimo gyvavimo laikais buvo 35 sodybos. Sodybos pradėjo tuštėti prasidėjus melioracijai ir buvo nukeldintos. 2019 m. kaime likusi viena sodyba.

Karalinava – kaimas 6 km nuo Vosiliškio. Viena šeima, keturi gyventojai.

Kaukazas –

Trumpa Kaukazo Rupeikų istorija pagal Algirdo Rupeikos (g. 1952) pasakojimą.

Senelis Rupeika Antanas s. Bernardo, XIX a. pradžioje išvyko į JAV, kur dirbo šachtose. Už uždirbtus dolerius 1911 m. iš Olgos Jukevičienės nusipirko Palūksčių nedaug, dominuoja ledyno suformuotas smėlio kalvagūbris – ozas, kuris, ypač, iš Dubysos slėnio žvelgiant, atrodo it tolimoj dunkstantys kalnai, taigi tikras Kaukazas. Šlaitų žemė sunkiai leidosi dirbama, net plūgo reikėjo specialaus, skirto nuolydžio dirvai arti – gale vagos perverčiamas, kad būtų galima atgal grįžtant vagą versti. Sodyba kūrėsi Šventupio ir Dubysos slėnių apsuptame balnakalnyje. Kūrėsi tam laikui moderniai: ūkinį kiemą supo tvartai, kluonas, daržinė o atskirą gyvenamąjį kiemą formavo dviejų galų troba, svirnas, viralinė, į žemę įkastas daržovių rūsys.

Antanas Rupeika su žmona Julijona užaugino tris vaikus: Antaniną, Antaną ir Bronių. Antaniną Rupeikaitę - Kazakauskienę istorijos verpetai nubloškė tolimon Kanadon, broliai liko savo gyvenimų kurti gimtame Kaukaze prie Dubysos ir Šventupio. Broliam krito į akį, o netrukus ir į širdį dvi seserys Venclauskaitės, gimusios Čekiškės valsčiaus Gučkampio kaime: Antanui – Bronislava, Broniui – dėdės Saliamono šeimoje užaugusi Petronėlė. Teko sodybą pritaikyti dviem

šeimom: šaltajame trobos gale sumūryti antrą krosnį, kamina, o kieme pastatyti dar vieną viralinę. Antano šeimoje užaugo sūnus Algirdas, Broniaus – duktė Vladzė. Bėgo metai. Algirdas su žmona Laima įsikūrė Garliavoje, džiaugiasi vaikais Kristina ir Vyteniū, anūkais Adomu, Luka, Nicole ir Emili. Vladzė Rupeikaitė - Urniežienė gyvena Raseiniuose, gyvenimą jai skaidrina sūnus Artūras ir anūakai Viktorija ir Aurimas.

Neilgai viename trobos gale gyvenusi Arvydo ir Danguolės Rupeikų šeima, paauginusi sūnus Aurimą ir Robertą išsikėlė į naujai pasistatytus namus Verėduvaitėje.

Artėjant trečiajam tūkstantmečiui sodyba liko tuščia. Tačiau tuščios sodybos ilgai nestovi, jų paprasčiausiai nebelieka. Ilgainiui buvusio gyvenimo vietą žymi tik obelys, klevai ir alyvos, linguojančios prie buvusių langų.

Naujieji laikai Kaukaze, apie juos pasakoja Dobilas Juška. Tuomet, su žmona Rūta jau buvom apsisprendę rasti vietą, kur būtų galima pabėgti nuo miesto šurmulio. Rengdavom sodybų paieškų ekspedicijas, kurių metu buvo iščiupinėtas kiekvienas Dubysos slėnio kilometras tarp Raseinių ir Ariogalos tiltų, apžiūrėta kiekviena sodyba, kiekvieni pamatukai, kiekviena sodybvietė, kurios tik medžiai belikę. Veltui. Liko neapžiūrėta Dubysos – Šventupio santaka. Vieną 1998 metų gegužės pavakarę su tėvu Betygalos Antanėliu užstūmėm dviračius į santakos balną ir apsvaigom nuo archaiško vaizdo: sena troba, svirnas, klevai. Abejonių neliko. Čia nuo to laiko čia praleista dvidešimt vasarų ir didžiama laisvų savaitgalių. Stengiantis išsaugoti Dubysos regioninio parko medinės architektūros paveldą, pagal architekto Vaido Tamošiūno subtiliai kurta projektą, buvo restauruota ir prikelta naujam gyvenimui troba, sutvarkyta aplinka. Gale sklypo sudėtas aštuonių akmenų ratas – archeoastronominė šviesulių stebykla. Akmenys žymi Saulės tekėjimo ir laidos kryptis rudens ir pavasario Lygiadienių bei žiemos ir vasaros Saulėgrįžų metu, Šiaurinę žvaigždę ir aukščiausią Saulės pakilimą. Nuo rato į rytus – Ugionių bažnytėlė, į pietus – Kaukazo kalnas, į vakarus – šimtmetis ažuolas, į šiaurę – Dubysos ir Šventupio santaka. Kiekvieną birželį sodyba prisipildo jaunų balsų klegesio. Nuo 2000 m. čia vyksta vaikų ir jaunimo stovykla „Gyvoji etninė kultūra“, organizuojama Kauno folkloro klubo „Gilė“ Nuo dutūkstantųjų metų kiekvieną birželį sodyba prisipildo moksleivių klegesio. Kauno folkloro klubas „Gilė“, vadovaujamas Artūro Sinkevičiaus ir Dobilo Juškos čia rengia kūrybines stovyklas „Gyvoji etninė kultūra“. Stovyklos dalyviai – moksleiviai iš Kauno Jono Pauliaus II gimnazijos, Kauno Grušo menų gimnazijos, KTU Licėjaus, įvairių Raseinių rajono gimnazijų. Stovykloje moksleiviai mokosi liaudies dainų, šokių, amatų, eina į žygius, rengia Rasos šventę.

Kempaliai – 2019 m. vienoje sodyboje gyvena 5 žmonės.

Kiaulininkai – kaimas 6 km nuo Kaulakių. 2019 m. yra 15 gyventojų.

Kybartėliai – kaimas 1 km nuo Kaulakių. 2019 m. buvo 16 gyventojų.

Kiečiai – tarpukaryje Žemės reformos valdyba Kasciušavos dvarą išdalino naujakuriams ir pavadino Kiečių kaimu (29 naujakuriai). Senovėje buvo Rokiškio kaimas. Ponai atėmę žemes ir pardavė Kasciušavos palivarką. 1948 m. vad. Valatkiškių - Kasciušavos dvare susikūrė kolūkis, ten kur dabar prie Dambrausko tvartų į sodų pusę, buvo kontora, klubas – skaitykla, parduotuvė.

Girkalnio ir Kiečių kaimo ribos 2017 m. pakeistos. Degalinė ir pora vienkiemių iš Kiečių kaimo perėjo Girkalnio kaimo teritorijai. 2018 m. kaime buvo aštuoni gyventojai. 2019 m. gyvena Marcinkevičių šeima.

Klusai – kaimas Raseinių kaimiškosios seniūnijos teritorijoje, 4 km nuo Raseinių. Kaimo pavadinimas kilęs nuo Klusų dvaro. Prieš karą Klusų dvaro savininkai Anelė ir Antanas Bakšiai ir

Šimulynai (Bakšienė buvo Šimulynaitė). Prieš karą Bakšys buvo Raseinių viršaitis. Vaikų savo neturėjo, tačiau pas juos gyveno Bakšienės pusseserės Banienės vaikai - Agnieška, Julė, Vincas, Bronius. Vincas Banys buvo fizikos mokytojas, dirbo Raseinių I – oje vidurinėje. 1941 m. Bakšiai buvo ištremti į Sibirą. Dvare pasiliko Šimulynienė (mirė apie 1953 m.). Vokiečių laikais dvare buvo apsistoję vokiečiai, buvo jų štabas. Vokiečiai gaudė vietinius vyrus ir varė kasti apkasus. Bakšys mirė Sibire. Po karo ponia Bakšienė buvo sugrįžusi į ir kelis mėnesius gyveno viename dvaro kambaryje, po to vėl buvo ištremta į Sibirą, į Komiją. Po Stalino mirties sugrįžo ir pusseserė Jonikienė. 1965 m. ją išsikvietė į Ameriką, gyveno Čikagoje, mirė 1974 m.

Juozo Narbuto (gim. 1942 m. Klusų kaime) pasakojimą 2019 m. užrašė Laimutė Babenskienė.

Po karo apie 1945 - 1948 metus Klusų dvare gyveno 10 šeimų, 37 žmonės iš jų 23 vaikai. Gyveno Matelių, Baltkojų, Aleskių, Račkaitienės, Bakevičienės, Savickių, Venčių, Narbutų, Gričių, Urbelių šeimos. Dvare buvo 14 šaltų kambarių. Gyveno gabių žmonių, antai Antanas Savickas sukonstravo vėjo malūną, turėjo elektros lempuotę ir pakako energijos jai šviesti. Toliau nuo dvaro, už Klusų pelkės, buvo Savickių sodyba, gyveno 11 žmonių, turėjo 9 vaikus. (

Valerijos Bakanienės (gim. 1937 m. Raseiniuose) ir Stasio Mickūno (gim. 1933 m. Gruzdiškės km.) pasakojimą 2019 m. užrašė Laimutė Babenskienė.

Po karo prasidėjus kolektyvizacijai – pirmieji iš dvaro išėjo Mateliai, o po to Urbeliai, Bakienė. Ilgiausiai dvare gyveno Baltkojai, jiems mirus liko jų dukra Marytė Paulauskienė su šeima, apie 1979 metus gyventi į Raseinius išsikėlė Paulauskai. Apie 1987 metus dvaras sudegė.

Juozo Narbuto (gim. 1942 m. Klusų kaime) pasakojimą 2019 m. užrašė Laimutė Babenskienė.

Dabar buvusio dvaro vietoje kuriasi nauja Žukauskų sodyba, bet ji priklauso nebe Klusų, o Gruzdiškės kaimui. Klusų kaimo žemėlapiuose neliko, tik gyvenusių gyventojų prisiminimuose, fotonuotraukose ir KB „Gruzdiškė“ medžio skulptūroje įamžintas faktiškai išnykusio kaimo pavadinimas.

Kniebioniai – kaimo pavadinimas kilęs nuo upelio Kniebia, kuriame būdavo daug žuvų. Dabar to upelio nebėra – melioracijos metu buvo užstumdytas. Kniebionių kaime 1877 m. gimė visuomenės veikėjas, pavasarininkų organizacijos įkūrėjas, knygų autorius, spaudos darbuotojas Povilas Dogelis. 1979 m. dauguma gyventojų jau buvo išsikėlę iš kaimo. Dauguma kėlėsi į Girkalnio miestelį. Šiuo metu kaime gyvena vienas žmogus.

Kunigiškiai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis kaime buvo ketverios sodybos, septyni čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Kupsčiai – kaimas 9 km į rytus nuo Kaulakių, prie kelio. 2019 m. buvo 19 gyventojų

Kušeliškė – 2019 m. duomenimis gyventojų nėra.

Kutninkai – 2019 m. yra viena sodyba.

Lapkalnis – 2019 m. kaime buvo ketverios sodybos. Pirmoji – išplėstinė Onos-Aldonos Jocienės ir Valerijos ir Vytautų Jacų; antroji – Elenos Kringelienės sodyba; trečioji Poškų sodyba – savininkai išmirę, bet savaitgaliais ir vasaroti grįžta jų vaikai su šeimomis. Ketvirtoji buvusi Sibičių sodyba atstatyta. Ją nusipirko ir atstatė Egidijaus Stulginsko šeima. Naudojasi kaip vasarviete.

Lapkalnys – 2019 m. spalio mėn. duomenimis kaime buvo ketverios sodybos, 10 čia gyvenamąją vietą deklaravusių gyventojų.

Laugalis – 2019 m. kaime buvo dvi sodybos.

Laukeliai – 2019 m. kaime nei sodybų, nei gyventojų nėra.

Leliušiai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis buvo sodyba, čia gyvenamąją vietą niekas nedeklaravo

Lenčiai – kaimas 7 km nuo Vosiliškio. 2019 m. čia gyvena tik vienas žmogus.

Lepšiškiai - 2019 m. kaime yra viena sodyba, du gyventojai.

Lesčiai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis kaime buvo trys pastatai, keturi čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Liaubarai - kaimas prie kelio Raseiniai–Grinkiškis. 2019 m. gyveno viena šeima (penkeri gyventojai).

Lyduvėnų geležinkelio stotis – 2019 m. gyventojų nėra.

Liepynai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis buvo 2 pastatai, 6 čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Litvinai – 2019 m. kaime yra ketverios sodybos, 16 gyventojų.

Liūliai – kaimas 4 km nuo Kaulakių. 2019 m. gyventojų nėra.

Lotyniškė – 2019 m. kaime yra viena sodyba.

Lukaičiai – 2019 m. gyventojų nėra.

Lukošiūnai - jau išnykęs kaimas.

Maižiškiai – 2019 m. kaime yra dvi sodybos, keturi gyventojai.

Meiliškiai – nykstantis kaimas 3 km nuo Vosiliškio. 2019 m. yra dvi šeimos, penki gyventojai.

Poškienės Janinos, (gim. 1917 m. Meiliškių kaime) prisiminimai

Prisimenu Vosiliškio kaimynystėje buvusį Meiliškių kaimą tada, kai jis dar buvo ulyčia. Namai išrikiuoti palei kelią, toje vietoje, kur dabar kryžius, kelias suko į Puodžių pusę.

Pabandysiu išvardinti kiemus abipus kelio, einant nuo Vosiliškio link Trankinių. Kairėje ulyčios pusėje buvo 20 sodybų:

1. Poškus Stasys, žmona Zosė, 8-10 ha, turėjo 3 vaikus (Vladas, Antanas, Michalina.

Vladas vargonininkas Dotnuvoje);

2. Sabaliauskas Vladas, žmona Vladė, turėjo 3 vaikus, apie 25 ha žemės;

3. Teišerskiai – mirė mano vaikystėje, vaikai Marytė, Zosė, Bolesas, Vaitiekus, turėjo apie 20 ha žemės;
4. Poškiai: Juozas ir Martynas, Stasė, Domicelė Jonas ir Malvina (Amerikoje) turėjo apie 20 ha žemės;
5. Butvilai Aleksas ir žmona, dvi dukros, brolis Bronius (nevedęs), turėjo apie 10 ha žemės, dukra Bronė Gaučienė dabar gyvena Ažytėnuose;
6. Butvilas Juozas su žmona, dukra Aldona, sūnus Jonas ir Algis, šeima turėjo 5-6 ha žemės;
7. Stasiūnas Kazimieras ir Kotryna Stasiūnaitė, abu mirę, nevedę buvo, turėjo 20 ha;
8. Stasiūnas Vincas (Nekrošienės Onos tėvas) buvo 2 kartus vedęs, sūnūs Jonas ir Vladas turėjo 18-20 ha žemės;
9. Vaicekaskai (Vaicekausko Jono senelis) turėjo sūnus Jokūbą, Vladą, dukterį Aną (prof. Blužo motina), valdė 40 ha;
10. Rauchas Edvardas ir žmona iš Puodžių turėjo vaikus Vacį ir Feliciją, valdė 18 ha;
11. Gudaičiai Domicelė ir Antanas, vaikai Marytė, Jadzė, Vacys. Turėjo apie 12-13 ha žemės;
12. Aleksandravičiai- bevaikiai, mažai žemės, į jų vietą atsikraustė Rimgaila;
13. Poškai Vincas ir Juozas su savo atskirom šeimom. Vinco vaikai – Juzė, Jadzė, Aleksas. Juozo vaikai - Vladas, Alytė, Marytė, Juozas, Teresė. Abu broliai valdė po 10 ha;
14. Savickas Stasys su žmona ir vaikais Vytu ir Natalija;
15. Žukauskienė, turėjo 3 ha miško;
16. Alekna Antanas su žmona ir vaikais – Paulina, Aleksu, Juozu, Broniumi ir Emilija, turėjo 5-6 ha žemės;
17. Alekna Kazimieras ir Michalina bevaikiai, turėjo apie 12 ha;
18. Alekna Juozas su žmona turėjo 4 vaikus – Vacys, Elytė, Antanas ir Jonas, apie 10 ha žemės;
19. Teišerskis 40 ha savininkas, vedė Germanavičienės dukrą Juzę, bevaikiai;
20. Poškiai Bronius ir Ona, vaikai Alvydas, Bronius, Janina, Juozas, turėjo apie 10 ha.

Kitoje kelio pusėje, dešinėje sodybų buvo mažiau, nes ten buvo pievos, taip vadinami kluonai. Gyveno 10 šeimų:

1. Dalangauskai Malvina ir Bronius, jų vaikai – Antanas, Onutė, Marytė, Alytė, Kazimieras, Vacys, Vladas, Olesa. Turėjo 40-50 ha;
2. Gružas Juozas su motina, žuvo per karą ar po karo;
3. Sokai – 2 broliai. Antanas su Emilija turėjo sūnų, Mykolas – nevedęs, valdė 40 ha;
4. Poškus Antanas turėjo sūnus Joną, Stasį, Mykolą, Janę;
5. Alekna su žmona, turėjo dukteris Bronę (Bakanauskiene), Elytę ir sūnų Joną, valdė 5-6 ha;
6. Petravičiai ir jų vaikai Kajetonas, Mečislovas ir Leokadija, nedaug žemės;
7. Kušinas, vaikai - Viera, Damukas, Vaciuks, turėjo 1 ha;
8. Šliorai ir jų vaikai Elytė, Petrina, Antanas, Juozas, Pranas, turėjo 20 ha;
9. Petravičiai ir Daugvilai. Petravičius Petras (Liubinienės tėvas), Povilas, Vladas, Zosė. Turėjo apie 30 ha;

10. Pilipauskai Veronika ir Mykolas, turėjo 12 vaikų – Elena, Jonas, Elžbieta, Aleksas, Juozas, Antanas, Stasys, Pranas, Michalina, Paulina, Michasė, Janina. Pilipauskų šeima turėjo apie 42 ha žemės, apie 9 ha miško.

Prie sodybų buvo gana dideli sodai, tvoros, žmonės gyveno neblogai. Kartu ganė gyvulius. 1937-1938 m. kaimas išsiskirstė į vienkiemius.

Prisiminimus užrašė Vosiliškio pagrindinės mokyklos mokytoja Vitalija Venckuvienė

Česlovos Liubinienės (g. 1939 m. Meiliškių kaime) pasakojimas

Ponia Česlova prisimena visas sodybas ir jų gyventojus iki 1950 metų. 1949 metais kaimas ardėsi, kuriantis kolūkiui iš gyventojų atėmė beveik visus galvijus, padargus, pašarus. Ji prisimena, kad iš namų reikėjo atiduoti net kibirus, krepšius, maišus.

Česlova prisimena, kad būdama maža ganė karves. Stambesni ūkininkai surinkdavo su arkliais pieną ir išveždavo. Ji mano, kad į Grinkiškį.

Dabar Meiliškių kaime vietinių gyventojų telikę dvi sodybos su dviem gyventojomis. Tai Martišiaus Antano dukra Poškienė Teresė ir Poškaus Antano dukra Čepkauskienė Janė (gyvena netoli „Kadagyno“). 2002 metais nužudyti Dalangauskai Vaclovas ir Pranutė (sodyba apleista, negyvenama). Iš tokio didelio kaimo beliko tik trys gyvenamos sodybos. Sabaliauskų sodyboje gyvena Janina Brazauskienė.

Č. Liubinienė prisimena, kad buvusiame Meiliškių kaime, kai ji buvo maža, gyveno net 44 šeimos:

1. Sabaliauskai – 4 asmenys. Kolūkio laikas sodybos teritorijoje pastatyta lentpjūvė;
2. Petravičius Kajetonas – 5 asmenys;
3. Alekna Justinas – 7 asmenys;
4. Bakanauskas Vladas – 8 asmenys;
5. Butvilas Juozas – 6 asmenys;
6. Butvilas Antanas ir Bronius – 5 asmenys;
7. Poškevičius Martynas - 7 asmenys;
8. Vazgys – 2 asmenys;
9. Šliora Juozas – 2 asmenys;
10. Stasiūnas Vincas, Jonas – 4 asmenys;
11. Gudaitis – 5 asmenys;
12. Dalangauskai – didelė šeima. Turėjo 7 vaikus.
13. Paliūnai. Jie kaime turėjo lentpjūvę;
14. Sokai Antanas ir Mykolas – 4 asmenys;
15. Daugvilavičiai Antanas ir Aleksandras. Jie buvo vokiečių nušauti 1941 metai birželio mėnesį;
16. Martišius Jonas – didelė šeima. Turėjo 11 vaikų, užaugo 9 (3 mergaitės ir 6 berniukai);
17. Martišius Antanas – 4 asmenys;
18. Alekna Kazimieras – 4 asmenys. Jį pravardžiavo „karveliu“, nes turėjo kalvę;
19. Poška Mykolas – 6 asmenys;
20. Pilipauskai – 8 asmenys. Jų buvo 13 vaikų, iš kurių užaugo tik 6;
21. Rainys Bronius – 6 asmenys;
22. Rainys Stasys – 6 asmenys;

23. Jačioldai – 6 asmenys. Jį areštavo per mamos laidotuves ir namo negrižo. 1941 metais sodyba buvo sudeginta;
24. Poška Bronius – 6 asmenys;
25. Gatautienė – 4 asmenys;
26. Volskiai – 3 asmenys. Juos ir Gatautus vadino „Kadagyno“ gyventojais, nes gyveno šalia kadagyno;
27. Alekna Bronius – 7 asmenys;
28. Kavaliauskas – 8 asmenys;
29. Poška Vincas – 7 asmenys. Rudžianskienės Elenos tėvai. Jų šeima buvo išvežta;
30. Petravičius Petras – 6 asmenys;
31. Teišerskienė Juzė ir Germanavičienė – 3 asmenys. Dabar sodybos vietą mena dvi didelės liepos;
32. Aleknytė Elena – 1 asmuo;
33. Špokevičius – 6 asmenys;
34. Vaicekaskai – 2 asmenys. Jie buvo ištremti. Ūkyje gyveno brolis Jonas;
35. Stasiūnas Kazimieras – 7 asmenys. Pradėjus kurtis „kolkozui“, jis buvo paskirtas jam pirmininkauti. Neišlaikė įtampos ir nusižudė;
36. Poška Juozas – 8 asmenys. Jis turėjo malūną, „melniku“ vadino;
37. Raukai. Vėliau čia gyveno Martišius Jonas, atkilęs, ne vietinis – 8 žmonės;
38. Ragauskai – 4 asmenys, ištremti. Vėliau čia gyveno Rainys Vytautas. Dabar jų sodybos vietą mena išlikęs molinis tvartas;
39. Poškytė Michalina – 2 asmenys;
40. Alekna Vaclovas – 4 asmenys. Išlikę sodybos pamatai, tarybiniais laikais gyveno Tendziagolskis Vaclovas ir Poška Petras su šeimomis;
41. Poška Juozas – 4 asmenys. (Stonevičiaus Vytauto senelis, sodyba ant kalniuko, kolūkio laikais buvo pastatyta „beicuvkė“;
42. Poška Jonas – 7 asmenys;
43. Poška Antanas – 6 asmenys;
44. Savickas Stasys – 4 asmenys, turėjo kalvę.

Kaime gyveno „kampininkė“ Gružienė. Ji turėjo dvi dukras ir sūnų. Ji su šeima eidavo iš vieno kiemo į kitą, ten už pastogę ir maistą dirbdavo visokius darbus, eidavo prie gimdymų.

Česlovas Liubinienės atsiminimus 2019 m. užrašė Vosiliškio filialo vyresn. bibliotekininkė Daina Tendziagolskienė

Mikaičiai II – 2019 m. gyventojų kaime jau nėra.

Mikalava – 2019 m. spalio mėn. duomenimis kaime buvo du pastatai, du čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Mutrungis – 2019 m. kaime buvo septynios sodybos. Kai senieji gyventojai išmirė, išnyko ir sodybos. Mutrungio kaime gyveno Beržinskių, Andrijonų, Liaudenskių, Bukauskių, Klimų, Elžbietėlės ir Kušlienės šeimos. Ilgiausiai Mutrungyje gyveno, Bronė Andrijonaitė, kuri ištekėjo už Juozo Baltšaičio. Buvo vyriausia iš vaikų ir apsigyveno tėvų sodyboje. Baltšaičiai išsikraustė 2004 metais. Dabar sodyba priklauso kitam savininkui, kurioje jis leidžia vasaras.

Nagiai – išnykęs kaimas.

Naujokai – kaimas 5 km nuo Kaulakių. 2019 m. čia buvo keturios šeimos (6 gyventojai).

Naukaimis - visiškai tuščias kaimas.

Obelkalnis – kaimas 9 km nuo Kaulakių. Gyventojų nėra.

Pabebirvys – 2019 m. kaime buvo tik viena sodyba.

Paberžis – 2019 m. gyventojų nėra.

Padubysys – 2019 m. spalio mėn. duomenimis kaime buvo 11 sodybų, ketveri čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Pagausantys – 2019 m. spalio mėn. duomenimis buvo penkerios sodybos, du čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Pagynėvys – 2019 m. spalio mėn. duomenimis kaime buvo penkeri pastatai, šeši čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Pagojai - 5 km nuo Kaulakių. 2019 m. kaime gyveno dvi šeimos.

Pagojys – 2019 m. kaime yra trys sodybos.

Pagojis II – 2019 m. gyventojų nėra.

Pagojukai – kaimas 6 km nuo Žaiginio. 2019 m. gyventojų nėra.

Pagriaužis - 1923 m. surašymo metu užfiksuotas Pagriaužio viensėdis: septyneri ūkiai ir 43 gyventojai. Gyveno Linkų, Norušių ir kt. šeimos. 2018 m. gyventojų buvo tik šešeri. 2019 m. gyvena tik du žmonės.

Pajakališkiai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis kaime buvo viena sodyba, ketveri čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Pakalniškiai – 2019 m. kaime likusios trys sodybos: vienoje vasarojama, viena gyvenama, bet tik dienomis, o trečia pritaikyta kaimo turizmui, nuolat būna ją prižiūrintis žmogus.

Pakalnupys – 2019 m. yra viena sodyba

Pakarklys – 2019 m. spalio mėn. duomenimis buvo 10 pastatai, 5 čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Pakerūlis - visiškai tuščias kaimas.

Pakerupis – anksčiau gyveno apie 10 šeimų. 2019 m. čia niekas nebegyvena – nukėlė melioracija ir kiaulių komplekso statybos.

Pakirkšnovys – 2019 m. yra trys sodybos, gyvena aštuoni gyventojai

Paleiškonis - kaimo vardas kilęs nuo upelio Leiškonė, kuris tekėjo ir dabar tebeteka per kaimą. Kaimo teritorija ribojasi su Šeimyniškiiais. 2019 m. kaimo nebėra.

Paliepiukai – 2019 m. likusi viena sodyba – buvusį Žukų ūkį nusipirko ir dabar jame gyvena Ievos ir Tado Katauskiečio šeima.

Paliūnė – 2019 m. spalio mėn. duomenimis nebuvo pastatų, niekas čia gyvenamąją vietą nedeklaravo.

Paltupis – 2019 m. gyvena viena šeima.

Paluknys – 2019 m. nei sodybų, nei gyventojų nėra.

Paluknys II – kaimas 6 km nuo Žaiginio. 2019 m. gyveno viena šeima.

Paopškalnis – išnykęs kaimas.

Pasandravys – kaimas Dubysos regioniniame parke, prie Luknės upelio. 2019 m. gyveno viena šeima.

Paskirtinis – 2019 m. kaime yra trys gyventojai.

Paskystūnys – 2019 m. spalio mėn. duomenimis buvo trys sodybos, trys čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Pasuginčiai – 2019 m. gyventojų nėra

Pašaltuonys II – 2019 m. kaime buvo trys sodybos.

Pašilauptai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis buvo ketverios sodybos, du čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Pašventupys – 2019 m. spalio mėn. duomenimis buvo viena sodyba, vienas čia gyvenamąją vietą deklaravęs gyventojas.

Pataklėliai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis buvo viena sodyba, du čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Pavailabys – 2019 m. yra šešios sodybos, gyvena 7 žmonės.

Paviduklė – 2019 m. yra viena sodyba, gyvena 3 žmonės.

Pažobris – 2019 m. yra viena sodyba, keturi gyventojai

Peldžiūnai I – 2019 m. gyventojų nėra.

Petkūniškiai – kaimas 1 km nuo Kaulakių. Gyvena trys šeimos (9 gyventojai).

Pigainiai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis buvo trejos sodybos, penki čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Pikčiūnai – kaimas šalia Skirmantiškės gyvenvietės. 2019 m. yra devyni gyventojai.

Pociūnai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis buvo viena sodyba, vienas čia gyvenamąją vietą deklaravęs gyventojas.

Polimai - visiškai tuščias kaimas.

Puišiai - visiškai tuščias kaimas.

Puodžiai – kaimas 6 km nuo Žaiginio. 2019 m. yra septyni gyventojai.

Pūstapolis – 2019 m. spalio mėn. duomenimis nebuvo pastatų, niekas čia nedeklaravo gyvenamąją vietą

Pušynė - kaime 1923 buvo penki ūkiai ir 11 gyventojų. Pušynės dvarelyje 1905 metais nuo caro valdžios slapstėsi kompozitorius Mikas Petrauskas, čia jis baigė rašyti operą „Birutė“. 1961 m. dvarą nugriovė. Dabar gyventojų jau nėra.

Radviliukai – kaimas 7 km nuo Vosiliškio. 2019 m. gyventojų nėra.

Rainiškiai – 2019 m. gyvena vienas gyventojas, sodyba anksčiau priklausė Petru Ličkui.

Raitininkai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis kaime nebuvo pastatų, čia niekas nedeklaravo gyvenamosios vietos.

Rajinciškiai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis buvo dvejios sodybos, keturi čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Rakava – 2019 m. gyventojų nėra.

Ramučiai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis buvo viena sodyba, du čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Ryliai – išnykęs kaimas.

Ročiai – 2019 m. išlikusios trejos sodybos, gyvena septyni gyventojai. Kolūkio laikais toje vietoje buvo didelis melžiamų karvių kompleksas. Nugriautas, likusios tik silosui dėti tranšėjos, kuriomis naudojasi ūkininkas.

Rudžiai – 2019 m. yra viena sodyba.

Rusiškiai - tarpukaryje senasis Rušiškių kaimas išsiskirstė į vienkiemius. Dabar kaime yra dvi sodybos: Algimanto Džiaugio ir Antano Džiaugio, kuris gyvena tik vasaromis. Dar kelios sodybos stovi tuščios. Anksčiau Rušiškių kaime buvo apie 20 sodybų, nuo 1960 iki 1972 m.

Šimkių sodyboje (dabar tuščia) veikė keturių klasių pradinė mokykla. Pirma čia dirbusi mokytoja buvo O. Dainienė. Po kelių metų dirbti pradėjo mokytoja J. Margelytė (ištekęs už Petro Džiaugio). Ji ilgiausiai išdirbo šioje mokykloje. Paskutiniiais mokyklos gyvavimo metais dirbo mokytoja E. Vokietaitienė. 1945 metais Aleksandro Džiaugio sodybos daržinėje buvo įkurtas NKVD kalėjimas. Dabar ši sodyba priklauso Antanui Džiaugui (Aleksandro Džiaugio sūnui), kurioje jis leidžia vasaras. Sodybą statė tėvas Aleksandras 1938 metais. Rušiškių kaime gyveno nemažai žmonių turinčių Džiaugių pavardę, kurie buvo susieti giminystės ryšiais.

Sakalai – kaimo nebeliko, aplinkui tik dirbami laukai. Anksčiau kaime gyveno Jurgio Vyšniausko, Jono Vaicekausko, Stasio Daujoto, Pranciškaus Preimanto, Adomaičių, Ambrazaių šeimos.

Trankiniuose buvo dvaras, kuriam priklausė 80 ha žemės. Jis priklausė Jakubauskams. 1926 metais dvaras buvo išardytas. Buvę to dvaro kumečiai gavo žemės, tvarkėsi dokumentus ir statėsi trobas. Statantiems pagal projektus buvo duodama ir statybinės medienos troboms statyti. Tuo metu Sakalų kaimas priklausė Kėdainių apskrīčiai, Grinkiškio valsčiui. 1936 m. naujakuriai įsiteisino nuosavybę ir buvo 15 metų atleisti nuo mokesčių.

Vincenzo Preimanto (g. 1934 m. Sakalų kaime) atsiminimas. 2019 m. užrašė Vosiliškio filialo vyresn. bibliotekininkė Daina Tendziagolskienė

Saltragis - jau išnykęs kaimas.

Sargeliai – 2019 m. gyvena dvi šeimos (aštuoni gyventojai).

Saugai – 2019 m. yra trys sodybos, penki gyventojai.

Seimeniškiei – 2019 m. nei sodybų, nei gyventojų nebėra.

Serbentai – išnykęs kaimas 4 km nuo Kalnujų. 1902 m. buvo 58 gyventojai, 1923 m. – 51, 1959 m. – 33, 1970 m. 17, 1979 m. – 6, 1989 m. 2 gyventojai. 2001 m. gyventojų jau nebebuvo.

Skaraitiškė – 2019 m. gyvena tik Kęstutis Skamarakas.

Skirai – 2019 m. yra tik viena sodyba.

Skireliai - 1923 metais buvo trys ūkiai ir 19 gyventojų. 2019 m. kaime gyventojų jau nėra.

Skirvainiai – jau išnykęs kaimas.

Skudžiūnai - 3 km nuo Kaulakių. Gyvena viena šeima (trys gyventojai).

Smiltynė – 2019 m. yra trys sodybos, gyvena 6 žmonės.

Smukėnai – 2019 m. gyventojų nėra.

Smulkinės – išnykęs kaimas, tačiau 2019 m. čia dar buvo deklaruotas vienas gyventojas.

Smulkiškė – 2019 m. kaime likusi viena sodyba, yra du gyventojai

Sokaičiai - jau išnykęs kaimas.

Sokiškis – kaimas 6 km nuo Vosiliškio. Gyventojų nėra.

Spandotai - kaimas 1 km nuo Kaulakių. Gyventojų nėra.

Stenioniai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis buvo dvi sodybos, 8 čia gyvenamąją vietą deklaravę gyventojai.

Šikšniai – 1923 m. surašymo duomenimis kaime buvo 13 ūkių ir 88 gyventojai. Šikšnių kaime 1911 m. gimė ekonomistas, 1941 m. birželio sukilimo dalyvis, Laikinosios Lietuvos vyriausybės prekybos viceministras Pranas Padalskis (Padalis), VDU profesorius. 1944 m. jis pasitraukė į Vakarų. Mirė 1971 m. Per karą kaimas išliko, niekas nesudegė. Apie 1969 m. dėl melioracijos prasidėjo gyventojų migracija į kitas gyvenvietes. 2019 m. yra likę dvi sodybos, kuriose gyvena Padalskiai ir Žoromskiai.

Šilai – 2019 išlikusios tik dvi sodybos: Bronislavos ir Domininko Kulikauskų bei Vitalijos Misiūnienės.

Šilvai - Šilvų kaime buvo trys stambūs ūkininkai, kiti smulkesni. Kaime buvo du stogastulpiai puošiami gėlėmis. Vakarų pusėje buvo Bakaičių kaimas, o iš rytų Amerikos dvaras. Kaime buvo pradinė mokykla, po 1945 m. buvo įsteigta biblioteka, mokytoju dirbo Bronius Neverdauskas, vėliau partizanavo ir žuvo per susišaudymą. Vėliau liko 7-8 šeimos. Gyveno Pranaičiai, Gailiai, Gustai, Mickiai ir kt. Melioracijos metu kaimas sunaikintas, gyventojai išsikėlė kitur. 2019 m. gyventojų jau nebėra.

Šnipaičiai – kaimas 8 km nuo Kaulakių. Gyvena trys šeimos (šeši gyventojai).

Šukiškiai – išnykęs kaimas. Buvo kitoj Prabaudos upelio pusėj, už *Pomniko* į kairę pusę. Ten gyveno Siliūnai, Blinstrubai (buvo keli broliai), Meškauskas, Grinius.

Juozo Marino atsiminimus užrašė Danutė Naujokienė

Talkininkai - šiuo metu šiame kaime likusios dvi sodybos, tačiau gyvenama tik viena, kita tuščia, nes šeimnininkas jau senai miręs. Išlikęs sandėlis, ferma, kurioje dirbo ir talkininkų kaimo moteriškė.

Tarvainiai - visiškai tuščias kaimas.

Tauručiai – 2019 m. buvo septynerios sodybos, tačiau trijose jau niekas negyvena. Dar dvi sodybas jų savininkai naudoja kaip vasarvietę.

Teterviniškiai – 2019 m. yraviena sodyba ir gyvena viena šeima, viso 5 žmonės.

Trepėnai - visiškai tuščias kaimas.

Tverijoniškė – kaimas 3 km nuo Kaulakių. 2019 m. yra 11 gyventojų.

Užrūdis – 2019 m. yra dvi sodybos.

Užsaltuonis - 1923 m. kaime buvo 4 ūkiai, 28 gyventojai. 2019 m. gyvena tik vienas žmogus.

Užuomedis - Pryšmančių tarybinio ūkio laikais pagal kaimo pavadinimą buvo ir Užuomedžio skyrius, nes buvo nemažai gyventojų, netgi veikė Užuomedžio pradinė mokykla, kurią baigę mokiniai toliau mokėsi Alėjų aštuonmetėje mokykloje. Vėliau šios mokyklos pastate gyveno žmonės. Šiuo metu dar išlikęs pastatas, tačiau viduje viskas išdraskyta, išnešiota, kas buvo galima parduoti – pardavė. Dabar namas tarsi vaiduoklis. Šiuo metu kaime likusios keturios sodybos, tačiau tik dvi gyvenamos – (faktiškai tik viena). Apie antrąją sodybą laikraštyje „Alio, Raseiniai“ (2016-07-28) buvo išspausdintas Prano Laurinavičiaus straipsnis „Palaiminta tyla Užuomedyje“. Pasirodo, prieš karą ten irgi buvo įkurta mokykla, tačiau pokario metais šeimininkai buvo ištremti, o mokykla įkurta kitoje sodyboje.

Vaidatoniai – 2019 m. yra dvi sodybos, tačiau šiame kaime jau niekas negyvena.

Vaikštaičiai – kaimas 5 km nuo Žaiginio. 2019 m. gyveno viena šeima (penki žmonės).

Vainoriai – kaimas 7 km nuo Kaulakių. 2019 m. gyventojų nėra.

Valatkaičiai – išnykęs kaimas. Stambesni kaimo ūkininkai: Čepas Antanas (60 ha), Katavičiai, Ambotas Antanas, Valiušis Pranas ir Viktorija. Valiušių šeima turėjo apie 12 ha žemės. Valiuši Bolesą 1944 metais besiruošiant kulti užpuolė enkavedistai, apiplėšė, išsivarė gyvulius, padegė trobesius. Šeimininką Bolesą, jo brolių Joną ir sesers vyrą Gesaitį sušaudė.

Kaime taip pat gyveno Maslauskų, Vitkauskų, Karaškevičių, Bačkių, Nemirų, Bankų, Rimšų, Pangonių, Nasickų, Ambotų šeimos. Pokaryje nelaimės neaplenkė Jono ir Veronikos Valiušių namų: Jonas žuvo 1944 m. Valatkaičiuose, brolio namuose – sušaudė enkavedistai kartu su broliu Bolesu ir sesers vyru Vaclovu Gesaičiu.

Kaimo žmonės vertėsi žemės ūkiu. Kaimiečiai draugiškai vienas kitam padėdavo nudirbti darbus: kulti, minti linus. Per kaimą važiuodavo kuliamoji (iš kito kaimo) ir eilės tvarka kuldavo. Visada visi drauge švėsdavo darbų užbaigtuves.

Žmonės eidami į darbą, dirbdami ir grįždami namo niekada nesiskirdavo su daina. Jaunimo vakaruškos vykdavo daržinėse. Kas iššluodavo, papuošdavo berželiais. Per vakaruškas labai mėgdavo dainuoti seserys Nemiraitės, Bačkytė Stefa, Bačkytė Liūnė, Baukutės Jadvyga ir Eugenija. Muzikantai grodavo ir savi, ir iš kitų kaimų. Jaunimas būriais eidavo šokti ir į kitus aplinkinius kaimus. Eidami ir grįždami visada dainuodavo. Buvusioje spirito gamykloje Tendžiogaloje į šokius eidavo šeštadieniais ir sekmadieniais. Ten per savaitę tris kartus rodydavo kiną.

Dažni kaimo jaunimo suėjimai būdavo pas Bačkienę Eleną ir Bauką Antaną. Jie vykdavo dienos metu. Jaunimas šokdavo, dainuodavo, žaisdavo įvairius žaidimus.

Gegužės mėnesį pas Nemirus arba pas Antaną Ambotą vykdavo gegužinės pamaldos. Vakaraus visi kaimiečiai rinkdavosi į jas. Į vestuves daugiausia kviesdavo tik gimines ir artimuosius. Gimtadieniai, jubiliejai nebūdavo švenčiami. Tačiau per vardines pindavo vainikus ir kabindavo ant durų, bet taip, kad nepajustų varduvininkas. Prikalę vainiką, mėgindavo pabėgti. Jei pagaudavo, tada varduvininkas juos vaišindavo.

Laikui bėgant senieji kaimo gyventojai išmirė, o jaunieji išsikėlė gyventi kitur. Vyko melioracija, bet ne masiškai. Gyventojai į kolūkį įstojo 1950 metais. Paskutiniai šio kaimo gyventojai buvo Pangonių šeima. Apie 1985 metus jie išsikraustė į Joniškį. Seniausias Valatkaičių kaimo gyventojas, 1909 m. gimęs Vaclovas Vitkauskas gyveno (1998 m. duomenimis) Vosiliškyje..

Valatkaičiukai – išnykęs kaimas yra apie 4 km į šiaurės vakarus nuo Vosiliškio, visai šalia Praviršulio pelkių. Dabar (2002 m.) buvusio kaimo vietą žymi Šliorų sodybos medžiai, tvarto griuvėsiai ir vienas kitas sodybų medis. Kaimas buvo nedidelis, tik 9 ūkiai. Žemės pelkėtos, nederlingos, todėl ir turtingų, stiprių ūkininkų čia nebuvo. Kaimas sunyko išmirus seniesiems jo gyventojams, kitiems dėl melioracijos teko palikti gimtas vietas.

Prisimenu, kad po karo ir kolchozų laikais kaime gyveno tokios šeimos:

1. Šliora Stanislovas ir jo žmona Vincenta, turėjo sūnų Julijų. Ūkis nedidelis, buvo 8 ha žemės. Senukai mirė dar Valatkaičių kaime, sūnus Julius mirė Vosiliškyje nelabai seniai, liko du jo vaikai.

Lopota Stasys, žmona Michalina buvo bevaikiai, turėjo 7 ha žemės. Abu jau mirę.

2. Kazakevičius Vaclavas ir jo seserys. Buvo viengungiai, gyveno kartu, turėjo 6 ha žemės, mirė savo sodyboje.

3. Kazakevičius Stanislovas ir žmona Marijona bevaikiai, turėjo 3-4 ha, mirė Valatkaičiuose.

4. Šembergas Simonas, žmona Michalina, dukra Janina ir Vitalija, turėjo 9 ha žemės. Nykstant kaimui, nusipirko namą Kėdainių rajone Aristavoje, ten senukai ir mirė. Vitalija su šeima tebegyvena Aristavoje, Janina – kažkur Kaišiadorių rajone.

5. Maslauskas Augustinas, žmona Genovaitė, turėjo dukras Feliciją ir Ireną, sūnų Joną. Šeimai priklausė 8 ha žemės. Felicija dabar gyvena Raseiniuose, pensininkė, buvusi siuvėja. Jonas gyvena Dievogaloje, pensininkas, dirbo melioratoriumi, su žmona Eugenija užaugino 4 vaikus – Alfonsą (mokytojauja Radviliškyje), Alvydą (vairuotojas Raseiniuose), Dalią (mokytojauja Šiauliuose), Almą (med. Sesuo Radviliškyje). Irena ir Felicija gyvena Raseiniuose, pensininkės. Senukai Maslauskai iš Valatkaičių išsikraustė 1975 m. pas sūnų Joną, kur ir mirė. Tarpukario metais seneliai Liudas ir Adelė turėjo 60 ha žemės, ją pasidalino 4 vaikai – Vincenta Maslauskaitė-Šliorienė, Michalina Maslauskaitė-Lopotienė, Grasilda Maslauskaitė - Kundrotienė ir Augustinas Maslauskas. Taip ūkis susmulkėjo, o paskui dar kartą smulkintas anūkų. Maslauskų sodyba buvo gana didelė, sodas, ūkiniai pastatai, 2 galų troba.

6. Kundrotas Antanas ir žmona Ona, sūnus Stanislovas. Visi jau mirę, tėvai mirė kaime. Anūkas gyvena Radviliškyje.

7. Kundrotas Pranas, jo brolis Baltramiejus, žmona Grasilda, turėjo 11 ha žemės, bet pelkėta, du vaikai – Elena mirė jauna, eidama į 7etę mokyklą (1951), sūnus Antanas dabar gyvena Vosiliškyje. Jo namuose mirė ir tėvukai.

8. Golcas Audrius, žmona Jadvyga, turėjo 31 ha žemės, bet ta žemė buvo ne kokia, pelkėta, turėjo 4 vaikus – Alfonsą, Česlovą, Adolfą, Elytę. Visa šeima 1951 metais buvo ištremta į Krasnojarsko kraštą. Sibire išgyveno, bet į Valatkaičius nebegrižo – visi apsistojo Dotnuvos Akademijoje, o vėliau vaikai išsisklaidė. Dabar gyva tik Elytė (Kėdainiuose) ir Adolfas (Dotnuvos Akademijoje).

Kaimas buvo kaip didelė giminė – broliai, seserys ir kūmai. Didžiąsias šventes švėsdavo drauge, vieni pas kitus. Sekmadieniais vienu vežimu važiuodavo į bažnyčią. Sugyveno draugiškai, vieni kitiems padėdavo darbuose. Kaimynystėje gyveno Bartkevičienė Felicija – lenkė – dvarininkė (150 ha). Kaimynams buvo maloni, paskolindavo sėklos.

Tarpukario Lietuvos metu kaimas buvo „gatvinis“ – troba prie trobos, bendrai ganė gyvulius, Žemės reforma „prie Smetonos“ išsidalino į vienkiemius.

Po karo, kai kūrė „kolchozus“, buvo suvarę į Grinkiškį, laikė 2-3 dienas, kol pasirašė, kad stos į kolūkį. Po to kaimas buvo kaip „kolchozo“ brigada. Apie 1970 m. prasidėjo melioracija, vieni buvo jau mirę, kiti išsikraustė, nes taip liepė. Paskutinis iš kaimo išsikraustė Julius Šliora.

Taip ir išnyko nedidelis, neturtingas Valatkaičių kaimas.
Jono Maslausko (gim. 1931 m. Valatkaičių kaime) pasakojimą 2002 m. užrašė Vosiliškio fil. vyr. bibliotekininkė Virginija Stanevičiūtė.

Valerava - jau išnykęs kaimas.

Vėgenai - dabar kaimas beveik išnykęs. Gyvena Žaltauskių, Žebelių, Einikių šeimos.

Vejukai – 2019 m. yra trys sodybos, gyvena šeši žmonės.

Vilaičiai - Šiuo metu kaimas jau yra išnykęs. Apie išnykusį kaimą sutiko pasidalinti atsiminimais Danutė Girinskienė. Vilaičių kaime ji gyveno apie 1960-1961-uosius metus. Pasak jos, gyvenimas tada kaime virte virė. Tuo metu Vilaičių kaimą sudarė apie 20 sodybų. Visi kaimynai tarpusavyje labai puikiai sutarė. Apie 1967 m. kolūkyje prasidėjo žemės melioracijos darbai ir beveik visi gyventojai buvo priversti išsikraustyti į kitas vietas, kas patraukė į Milašaičius, kas – į tolimesnius kraštus. 2019 m. birželio 15 d., kai buvo užfiksuoti ponios Danutės atsiminimai, iš 20-ies sodybų buvo likusi tik viena, bet ir joje jau niekas nebegyvena. Iš didelio kaimo nieko nebeliko, tik lygūs laukai.

Viliošiai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis kaime nebuvo pastatų, tačiau čia gyvenamąją vietą deklaravo du gyventojai.

Vizbarai - 1923 m. kaime buvo 22 ūkiai, 128 gyventojai. 1946 m. pradėjo kurtis kolūkis „Laimė“. Pradžioje kaimas nepasikeitė, bet vėliau įvyko melioracija žmones paskatino išsikelti į Raseinius ir kitas gyvenvietes. Kaime liko Jankūnų, Tamkevičių, Marcinkių, Pralgauskienės ir Jankūnų sodybos. 2019 m. gyvena Pralgauskai, Račiai.

Volai - 1945 m. prie Šaltuonos upės ir Rūdupio upelio stovėjusiame kaime buvo 14 ūkių, kuriuose gyveno 83 gyventojai. Gyventojai pasakoja, kad prieš karą bendras žmonių skaičius buvo 67 žmonės, suaugusių vyrų 16, moterų 18, vaikų 23. Dabar kaime gyvena tik Jociai ir Girniai.

Zacišiai - jau išnykęs kaimas.

Zborčizna – 2019 m. yra viena sodyba, du gyventojai.

Zembiškis – jau išnykęs kaimas.

Zuikaimis – 2019 m. kaime gyventojų nėra.

Zvėgiai – kaimas netoli kelio Raseiniai – Baisogala. 2019 m. kaime gyveno dvi šeimos (šeši gyventojai).

Žalაკiai – 2019 m. kaime nei sodybų, nei gyventojų nėra.

Žalაკišķiai – 2019 m. kaime yra dvi sodybos, keturi gyventojai.

Žašinai – 2019 m. spalio mėn. duomenimis kaime buvo dvi sodybos, tačiau nebuvo čia gyvenamąją vietą deklaravusių gyventojų.

Žažaciai – 2019 m. yra trys sodybos, gyvena šeši gyventojai.